

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE.

FŐMUNKATÁRS: DR. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A szociáldemokrata-párt tagja lehet-e presbíter ?

A pápai hittanhallgatók köre tartott e tárgyról vitaestét.

Arról, hogy a vitázó felek milyen irányú döntést hoztak, tudomásom nincsen.

Tekintettel azonban ezen kérdés aktuálítására, bátor leszek itt a saját szerény véleményemet elmondani.

Aki nyitott szemekkel figyeli az életet, könnyen rájöhet arra az igazságra, hogy népek, nemzetek, egyházak, intézmények, családok, egyének sorsa Isten után egyenesen és rendszeren azon fordul meg, hogy egy-egy életbevágó, nagyjelentőségű válaszütnél, kérdésnél milyen irányban haladnak, intézik lépteiket. A saját életünk folyamán sokszor tapasztaljuk, hogy előttünk áll duplán, ez a rövid szócska: Vagy-vagy! Vagy jobbra megyünk, vagy balra.

Vegyük csak elő a Biblia, azután a történelem reflektorát s próbáljunk némi fényt vetíteni a fentjelzett kérdésre. A Biblia és a történelem nyilván tanítja, hogy nincsen fontosabb tényező a közművelődésre nézve, mint a „vallásos szegénység.”

Aki gondolkozni tud, könnyen átlátja, hogy a keresztyén kultúra leghatalmasabb alkotásai, legzseniálisabb találmányai és Krisztus szegénysége között temérdek kapcsolat van. A vallásos szegénység kimondhatatlan, mérhetetlen, óriási hatalom. A vallásos szegénység épít, alkot; világvárosokat hoz létre a pusztaságokon, őserdők nyomain.

A „vallástalan szegénység” ellenben rombol, pusztít, akárcsak Dzsingiszkhán hordái a középkorban. Istállókká, magtárakká alakítja a székesegyházakat, templomokat. Rókák, farkasok tanyájává teszi a legragyogóbb világvárosokat. A vallástalan szegénység a föld legnagyobb átka. Halálát, sírját, pusztulását jelenti minden nagy, ragyogó alkotásnak, civilizációnak.

A mai mentalitás — fájdalom — könnyen oda tudja mondani a mi egyszerűbb, szegényebb

sorsú magyarjainknak egy-egy újdonsült javaslat tárgyalásánál: Hja! barátom, ma már nem faekével szántunk.

De viszont, szerény nézetem szerint, arra is vigyáznunk kell, hogy a tömegek vezetésének művészeténél mi se használjunk holmi kiustrált ócska faekéket, őskori kőbaltákat.

Én nem állítom, hogy így van. De hogy erre nézve bizonyos helyeken, tájakon van némi hajlandóság, mutatja az a tény, hogy még a huszadik században is problematikus témának nézzük az efajta kérdést: Lehet-e egyházunk presbítere, aki a szociáldemokrata pártnak tagja!?

Hát vajjon miért ne lehetne?!?

Nagyon jól tudom én azt, hogy még a világháború előtt egyik nagyjelentőségű szociálista kongresszuson ki lett mondva, miszerint a szociáldemokrata párt tagja semmiféle néven nevezendő egyháznak, felekezetnek tagja nem lehet. De azt is tudom, hogy a szociáldemokrata párt tagjainak hatalmas százaléka ezen döntést tudomásul nem vette.

A modern egyházi életnek nincsen fontosabb missziója, minthogy ezen egyházunkhoz vágyódó, szegény munkásembereket, családokat egyháztagokul ismerje el s őket, azokat, ahol csak lehet, segítse, gyámolítsa. Egy-egy jólelkű, tipikus nagyvárosi lelkipásztornak ezen a téren végzett munkája megbecsülhetetlen értéket jelent ma már nemzeti szempontból is.

A világegyházi se higgyük mi azt el, hogy a szociáldemokrata párt azon nemzetközi határozata, miszerint a párt tagja egyik felekezetnek, egyháznak sem lehet tagja, őszinte szívből fakadt. Hiszen tudhatjuk mindnyájan, hogy a végső elkeseredés, kifakadás hozza létre az efajta döntéseket, határozatokat. Miként Jób-nál olvassuk, van olyan helyzet az életben, amikor jobbról-balról ilyen biztatást nyer az ember: Atkozod meg az Istent és halj meg. (Jób 2. 9.)

De azt sem szabad elfelejtenünk, hogy minden szívben, lélekben feltámad olykor-olykor

a vágy a vallás nagy örök igazságainak keresésére, kutatására.

A mai protestáns egyházaknak, amelyeknek vezetői, lelkipásztorai tisztában vannak az emberi művelődés történetével, senkit az egyháztanács kebeléből kizárni azért, mert esetleg szociáldemokrata párttag a tagja, nem lehet és nem szabad.

Van egyházi törvény, fegyelmi szabályzat, amelyekkel őrtállhatunk egyházaink bástyáján egy-egy netalán renitenskedő szociálista presbiter robbantó szándékával szemben.

Az orosz bolsevizmus eredete is egyenesen arra vihető vissza, hogy a régebbi nagy orosz birodalom területén nagyon csekély számmal voltak igazi evangéliumi alapon felépült nép-egyházak. Szóval az orosz birodalom területén nagyon csekély százalékot képezett az igazi „vallásos szegénység”. S a világháború folyamán egy szerencsétlen napon úrrá, hatalommá lett „a vallástalan szegénység” irtózatosa elkeseredett óriási tábora, amelynek romboló, kultúraellenes munkáját a világ összes hatalmasságai sem képesek még ma sem megállítani.

Ne alkossunk tehát mi problémát még abból is, hogy a szociáldemokrata párt tagja lehet-e presbiter avagy nem. Sőt inkább szívleljük meg azt az egyszerű, becsületes, őszinte tanácsot, amely mint valami régi, drága, kedves melódia, muzsika cseng, bong füleinkbe: amit csintalan, pajkos gyermekkorunkban édesatyánktól, avagy anyánktól hallottunk: A szegény embert szeretni kell...

Győződjünk meg arról s legyen igazi hitvallásunk, miszerint az Örökkévaló Isten csak azt a népfajt, nemzetet, egyházat áldja meg, amelynek kebelében a szegény embert is szeretik.

Baráth Imre.

A szerkesztő megjegyzése.

Igen sajnáljuk, hogy kiváló, régi munkatársunknak ebben az okfejtésében, nemes intencióinak legteljesebb elismerése mellett sem tudunk osztozni. De viszont a kérdést magunk is sokkal bonyolultabbnak látjuk, semhogy egyszerűen elintézhetni vélnők egy negatív elvi kijelentéssel. Éppen ezért is közöljük ezt a cikket és igen szeretnők, hogy ha e kérdés körül lapunkban egészséges és színvonalas eszmecsere fejlődne ki. A magunk nézetének bővebb kifejtésével nem akarunk a vitának elébe vágni, csak néhány fő irányvonalat tűzünk ki annak számára:

1. Megvizsgálandó, hogyan áll a kérdés elvileg és vajjon elégséges elvi indokolás-e itt az, hogy „a szegény embert szeretni kell?”

2. Megvizsgálandó a kérdés gyakorlati oldala: vajjon a szociáldemokrata párttagság a gyakorlatban és Magyarországon jelent-e minden esetben kimondott Krisztus- és egyházellenességet? És ha nem jelent esetleg *ma*, nem

fog-e azt jelenteni, a dolgok belső logikájának következtében, a közel jövőben?

3. Megvizsgálandó a kérdés célszerűségi szempontból: vajjon ezen a ponton kell-e kezdeni egyházunkban a purifikálást, és ha igen, miért csak a presbiterekre kell azt kiterjeszteni, miért nem az egyszerű egyháztagokra is, akikből *lesznek* a presbiterek?

4. Megvizsgálandó a kérdés méltányossági szempontból: vajjon méltányos-e a szociáldemokrata párttagságot tiltó okul felállítani a presbiteriség szempontjából, hogyha más tiltó okokat (legalább is ezidőszerint) nem érvényesítünk ugyanannyi erővel? Avagy csak mint szociáldemokrata párttag képzelhető el az istentagadó, káromkodó, templom- és úrasztalakerülő, egyházának minden módon ellene dolgozó presbiter?

R. I.

TÖVISEK ÉS VIRÁGOK

Semper idem.

Csak a legnagyobb elismerés hangján lehet megemlékezni a Kormányzóné nyomor-nyhító akciójáról, mely a most megjelent felhivatalos híradás szerint 824,824 P 87 fillér bevételi összeget eredményezett s fordított a köznyomor enyhítésére. Nekünk fáj legjobban, hogy ez a gyönyörű virágerdő is szaporítja töviseinket.

A nagy nehézségekkel küzdő Kálvineum is kért nélkülöző árvái részére ebből a kincsbányából némi morzsát, de azt a választ kapta, hogy a szükségét szenvedő családok megdöbentően nagy száma nem tette lehetővé, hogy Őfőméltósága egyesületek és árvaházak részére segélyt nyújthasson. S most nagy meglepetésünkre azt olvassuk az elszámolásból, hogy 79 szegényüggyel foglalkozó zárt egyesület (hadikórházak, árvaházak stb.) részesült 54,222 P 60 fill. segítségével. Amennyire örvendünk ennek a segélynyújtásnak, annyira fáj az a megállapítás, hogy az ORLE árvaháza nem zárt, hanem *kizárt* egyesületként kezeltetik.

Ugyanezen kimutatás szerint a Szociális Missziótársulat s az Iskolanőveri intézmény útján 88,660 P segély osztatott ki. Vajjon hány református család részesült ennek a tisztességes összegnek áldásaiból? Ugy-e, Atyámfiai, elérkezett a végső ideje annak, hogy a Szociális Missziós Testvérek intézménye és az Országos Református Szeretetszövetség még ebben az évben megkezdje működését s a jövő évben már ezek is felajánlhassák szolgálataikat a begyűlendő összeg kiosztásának munkájában?!

Baksay és a gyülekezet.

A Protestáns Szemle írja Baksay most megjelent prédikációival kapcsolatban: Baksay jól ismervén a gyülekezetet, melynek pásztorja volt, könnyen megtalálta a következő vasárnapi

igehirdetés textusát és témáját. Baksay a tisztán megértett és intuitív pillantással megragadott bibliai igazságot rendkívül gyorsan *applikálja hallgatóira*, akik azt feltétlenül lelki birto-kukká is tették s a hallgatónak éreznie kellett, hogy az ő pásztorja mindig azt mondja, ami hallgatóinak *személyes életügye*, amit ha nem zárnának szívükbe, egy életre, sőt örök életükre vesztesek maradnának.

Ez így is van rendjén. A lelkész és a gyülekezet egy családot alkotnak s a családfőnek ismernie kell a család minden egyes tagját bű-ját, baját, szükségleteit. Csak azt nem tudjuk elképzelni, hogyan felelt volna meg a nagy Baksay az igehirdetői követelményeknek, ha, mondjuk: Debrecenben lett volna körpredikáló; hogy tudott volna úgy predikálni, hogy hallgatói azt kapják, ami az ő *személyes életügyük*. Mert akárhogy forgatjuk a kérdést s az érveket, Debrecen egy egyház ugyan, de nem egy gyülekezet.

Kikívánkozó érzelmeik.

Jó magyar kálvinista szokás szerint a hajnalba is átderengett már a halotti tor, ami kitűnő alkalom volt arra, hogy az Istenben boldogult közel s távollévő atyjafiai, szomszédai, keresztkomái kegyeletes érzelmeik és megfelelő poharazások között áldozzanak az elköltözött emlékezetének. Egyik különösen meghatott gyászisztességtévő kiválóképen indíttatva érezte magát, propter bonam memoriam, minél alaposabban tekintgetni az óros fenekére, aminek az lett a természetes következménye, hogy érzelmei és kedélymozdulásai kezdtek kikívánkozni a tor hangulatából. Nem is állhatta meg, hogy oda ne sugja a mesternek: Kurjant-hatnám! Nem ett kend koppantót, inti le a sok halotti tort végig komolykodott (s végig poharazott) kosta. Azt nem, de mégis kurjant-hatnám. Ha már így áll a dolog, oldja meg a nagy problémát a falu egyetlen filozófusa, menjen ki a szalmakazal háta megé s ott rikkanthat egyet.

... A B. H. vasárnapi számában olvastam Benedek Sándor „Debreceni diákéletem” című bájosan kedves csevegését, melyben a régi magyar urakat jellemző töretlenül ép humorral s mély érzelmességgel beszéli el diákkora csillogó emlékeit. Ez a jóízű leírás nemcsak a debreceni diákot mozgatta meg bennem, hanem a kedélyéletet élő *embert*, mert ez a visszaemlékezés oly gazdag, fennkölt emberi vonatkozásokban, hogy valósággal megragadja az ilyenek iránt érzékkel bírót. Olvastára belőlem is kikívánkozik egy hatalmas Éljen, de szintén a régi magyar urak lelki szemérmessége, mely ha dicsérik, pirul s ha dicsérni kell, akkor is pirul, nem engedvén meg, hogy ezt neki magának mondjam el, innen a lelki tövisek és virágok tövéből hangoskodom el magamat: a gyémántlakodalmat is ilyen szellemi frissességben érje meg kedves Nagy jó Uram!

Figyelő.

KÖZÉLET

Az élet értékeléséről.

(Megnyitóbeszéd a berettyószentmártoni református ifjúsági egyesület 1931 március 22-én tartott ünnepélyén.)

Mélyen tisztelt közönség!

Őszinte szeretettel köszöntöm mindnyájukat. Hálás vagyok, hogy eljöttek ünnepélyünkre s ezzel megmutatták irántunk való érdeklődésüket. Meg kell vallanom, hogy ez az érdeklődés most különösen jól esik. Közismert igazság ugyanis, hogy minden jó ügynek próbát kell elszenvednie. Ez a próba a katonái megkísértése. Ha ők gyengék — elbukik az ügy. Ha kitartanak — biztos a diadal. Különösen áll ez az igazság olyan vállalkozásokra, amelyek Isten szent nevével indulnak el. A próba ezekenél sokkal nehezebb. A Sátán, minden jónak és nemesnek ez az örök ellensége, őket támadja a legerősebben. A Gonosz jól tudja, hogy ha az emberek Isten ügye mellett hűségesen kitartanak, akkor neki nem fognak szolgálni. Milyen szomorú, hogy a harc az utóbbi esetben is olyan sokszor végződik a jó ügyre nézve csúfos vereséggel. Hogyan, miképpen lehetséges ez? Azt hiszem, az okot abban kell keresni, hogy az emberek nincsenek tisztába az élet céljával. Nem is lehet csudálni, ha megzavarodtak, mert manapság úton-útfélen a testi gyönyörök, az anyagi ügyek elsődlegességét hirdetik, jóllehet mindkettő tárgya halandó, mulandó. Hangsúlyozom, nem becsülöm le a testet s nem tartom kicsinek az anyagi kérdéseket, de viszont az első helyet mégis csak a lelki, szellemi dolgoknak adom.

Látható az eddigiekből is, hogy itt kétféle értékelésről van szó. Másképpen látja az a dolgok folyását, aki a földiekkel van elfoglalva, mint aki felfelé az égre néz. Milyen más feleletet ad mindegyik arra a kérdésre: miért is élek? Az egyik azt válaszolja: azért élek, hogy minél többet élvezek, minél rangosabb legyek, kevés munka árán minél több pénzt szerezzek. A másik így felel: azért vagyok itt, hogy általam sokasodjék e földön a szeretet, kevesebb legyen a könny, elviselhetőbb az élet, nagyobb értékű a becsület. Az egyik megelégszik azzal, hogy az állam és a társadalom törvényeivel összeütközésbe nem kerül, a másik úgy éli az életét, mint aki tudja, hogy van Valaki, aki mindig figyelni őtet... Az egyik az én, a maga szempontjából nézi a dolgokat, azt keresi, ami neki hasznos, a másik Istenre tekint s legfőbb célja, hogy az Ő nagy neve dicsőségét szolgálja, bárhová állíttatik is... Az egyik nem érzi az életért való felelősséget, a másik az Élő-Istentől kapott megbízásnak tekinti azt. Az egyik zúgolódik a sorsa ellen, másokra irigykedik, a másik megelégszik azzal, amit Isten

kegyelméből akár szellemiekből, akár anyagiakból a magáénak mondhat s keresi, hogy olyan adottságokkal, mint amilyen az övé, mit is lehet a nagy cél, Isten dicsőségének szolgálata érdekében tenni, hogyan lehet azokat legjobban gyümölcösöztetni... Az egyik nem nagyon számolgatja az órákat, a másik tisztában van vele, hogy az életet csak egyszer lehet leélni s egyetlen elszalasztott alkalom se tér soha vissza...

Mélyen tisztelt közönség! Látnivaló mindezekből, hogy milyen szegény, szomorú az olyan élet, amelyik a saját tengelye körül mozog, amelyik a test örömein túl nem tud más örömről, amelyik a láthatók után fut s nem gondol a láthatatlanra, amelyik a pillanatnyi sikerért lemond a küzdelem és hűséges munka örömeiről...

Az az élet, ha álmodni tudsz. Tudsz álmodni egy szebb világról, amelyikben Isten törvényei minden vonalon következetesen érvényesülnek. Ha messzire tűzöd a célod, bár tudod, hogy sok küzdelmes fáradságos munka után se fogod meglátni az ígért földjét. Ha felismered életed célját s beépíted azt a legszentebb cél szolgálatába. Egyszóval: ha álmodol és áldozva dolgozol álmodért!

Mélyen tisztelt közönség! Ez a kérdés: hogy miért élünk, mindnyájunk elé oda mered egyszer. Mondhatni a legnagyobb kérdés ez a világon, hiszen a lelki nyugalom, boldogság, megelégedés függ össze vele. Mondd, keresztyén testvérem: mit felelsz reá?...

Amióta ez az ifjúsági egyesület megalakult, folyton az a cél lebegett a szemem előtt, hogy megtanítsam az idejövöket arra, hogy az életben az tud a legkönnyebben eligazodni, aki a sorsokat a küldetés szemszögéből nézi. És elsősorban a saját sorsomat kell ebből a szemszögéből megnézni... Mélységes hittel hiszek a Szent Lélek Istenben s éppen ezért remélem, hogy nem fáradtam hiába. A berettyószentmártoni ifjúságban is van egy-két ember, aki tudja, hogy élete megbízás, amit teljesíteni kell. Szívbeli óhajtásom, hogy ezeknek a száma minél jobban szaporodjék.

Dr. Kiss Barnabás.

EMLEKEZÉSEK

Dr. Ferenczy Gyuláról.

Nem olyan ember volt Ferenczy Gyula, akinek földi pályafutása végét elegendő csak egy-egy rövid gyászhirrel elintézni a lapok félreeső zugában.¹

A fontoskodók rendszertelen embernek szerették őt háta mögött nevezni, de szípor-kázó szellemességének, ötletességének, eredetiségének lenyűgöző hatása alól ők sem tudtak

¹ De a mi Lapunk mégsem egészen így intézte el. Szerkesztő.

szabadulni. Úgy a városi, mint az egyházi élet vezetői nem egyszer vonták be őt legbizalmasabb terveik megbeszélésébe és a legnehezebb helyzetekben megoldásért hozzá, az „eszme-gyáros“-hoz fordultak, nem hiába.

Volt úgy, hogy a waggongyári munkásság éppúgy leste a szavát, mint az egyetemi ifjúság és tanárság. Volt úgy, hogy a kollégiumi diákság márc. 15-én szerenádót adott tiszteletére! (Nem sok tanárral esett ez meg!...)

Ma még nem lehet róla mindent úgy elmondani, mint majd később, pár évtized múlva, de el kell mondani azt, hogy jó ember volt, sokszor a maga és családja kárára is. Barátja és patrónusa volt a szegény diákoknak. Jóindulatával nem egyszer éltek vissza az érdemtelenek és hálátlanok.

A családi életet és családját nagyon szerette. Tragikum, hogy éppen családjának szentelhetett legkevesebb időt. Mindig a másé és mindenkié volt, a közügyeké. Nem értett ahhoz, hogy tehetségét és összeköttetéseit (pedig voltak) a maga javára kamatoztassa. Testi, anyagi, külső igényei alig voltak. Természetes, egyszerű ember volt. Szertartásosság és nagyképűség nélküli. A pénzhez nem sokat értett.

Soh'se felejttem el, mily gyönyörűséggel nézte felesége tanyáján a holdszámra pompázó mezei vadvirágokat. A gazdának ez szomorúság lett volna, mert a gabona mégis csak előbbre való, de Ferenczy Gyula nem az anyag és nem az érdek embere volt. Ideális lelkű, magasságokban járó, de nem fantaszta.

Tanyájukon a szegfű-völgyben hány-szor füleslapdázott velünk —, fiának barátaival —, feledve pár órára a világ bűjéből, bántását, megnemértését. Nemcsak az ifjúság vonzódott hozzá, de ő is az ifjakhoz.

Mint eredeti és önálló gondolkodású ember, egy időben a maga módja szerint fogta fel a Krisztus váltságmunkáját is, de életének és működésének utolsó évtizedében teljes alázatossággal tette le életét és minden ügyét a Jézus kezébe, mint ő maga mondta nekem: *a legjobb helyre!*...

Ha száz évig élt volna, akkor sem vénült volna meg lelkileg. Ezt mutatja nemcsak az, hogy legutóbb az inasiskola vallásoktatását vállalta (ez is egy fajta pogány-misszió, mondta ő derüsen), hanem az is, hogy megszállt területre vagy Amerikába is képes lett volna elmenni most is szolgálni, mint lelkész a magyarság nagy ügyének. Persze oda már nem juthatott el!...

Isten jónak látta sok megpróbáltatáson átvezetni, de megadta neki azt a nagy kegyelmet, hogy kedvet adott neki a munkához, a szolgálathoz s ha úgy járt-kelt is látszólag az emberek között, mint társtalan és magános lélek, de semmi világfájdalom vagy világotulát nem volt benne. Lelke egyensúlyát, békéjét és teherbírását az Úr biztosította; az Úr, Akivel

korábban annyit harcolt, de Akivel oly csodásan megbékélt.

Emlékezzetek kemény koponyájára, bozontos szemöldökére, hatalmas oroslánsörényére, derős pislantású, turáni vágású szemeire, összeszorított fogai közül ki-kitörő köhögésére, torokköszörülésére és amint elöntötte a vér lángoló tekintetét, ha tűzbe jött. Erős gesztusai, nem sablonos kifejezései és gondolatai, felfogásai egyéniek voltak. Nem szaloni szónok volt: Ferenczy Gyula volt.

A rögtönzés mestere, szalmázás nélkül.

Külső embere talán hasonló volt a rusztikushoz, a belső nemesen arisztokratikus. Ez nem a politikai álláspontjára vonatkozik, amelyről mondhat bárki bármit, de az a legerősebb nemzeti volt és népies. Nem tudom ideírni sem a liberálist, sem a demokratát, sem a radikálist. Ezek idegen dolgok, nevek. Ő magyar volt. Talán kuruc, talán negyvennyolcas? De magyar...

Láthattam őt elég közről örömben-bánatban, indulataitól elragadva és higgadtan filozofálva. Bizonyoságot tehetek arról, hogy ha mély, szakszerű és rendszeres tudományosságot nem örököltünk is tőle, mert nem azt kerestük előadásaiiban, de sok ösztönzést és lelkesedést minden jóért, hitet, bizalmat, idealizmust igen.

Mint predikátor legutóbb egyre biblikusabb lett és igyekezett szabadulni, — ha nem is mindig sikerrel — a politikai vonatkozásoktól. Predikációinak nyelve, kifejezései egyszerűek, világosak. Szerette az éneket és régebben a dalt.

Kár, hogy be kell fejeznem... Emléke áldott.

(Szamoskér.)

Kósa Béla.

Minden egyházi okmányra, iratra, levélre ragasszunk árvabélyeget!

IRODALOM

A magyar református imádság a XVI. és XVII. században. Írta Incze Gábor, pápai református theologiai akadémiai h. tanár. *Theol. Tanulmányok 15. szám. Lexicon-octav, 200 lap. Két hasonmással. Debrecen 1931.* — A lapunk más helyén említett doktori dolgozat, mely nemcsak hatalmas terjedelmével és a magyar református szellemtörténet eddig teljesen töretlen mezejét feltáró nagyszabású kutató és értékelő elmélyedésével, hanem nagyértékű szövegközléseivel is tudományos irodalmunknak *abszolút* nyeresége. Részletes ismertetésére itt nincs terünk, de súlyt helyezünk itt is annak elmondására, hogy ez az igen szép könyv a gyakorló lelkipásztornak elsőrangú segítsége lehet a magyar református mult legtisztább lelkével összekapcsolódásban, a maga és gyülekezete lelkének folytonos építésében. Ára 6 pengő, kapható a Méliusz-könyvkereskedésben és a szerzőnél (Budapest, II. Margit-körút 54.).

Az osztrák népoktatás. Írta: Dr. Papp Ferenc. Debrecen, 1931. Különlenyomat a Magyar Tanítóképző c. folyóiratból. 58 oldal. Ára? — A debreceni Dóczi-leánykollégium tanítónőképzőintézete kiváló igazgatójának a nagyértékű tanulmánya áll előttünk, melyben beszámol az 1929. évben végzett bécsi tanulmányútjáról. Nem tudjuk, meddig tartott ez a tanulmányút, de azt a beszámolóból megállapíthatjuk, hogy dr. Papp Ferenc nagyon lelkiismeretes és hűséges munkát végzett. Végtelen finom megfigyelésekkel haladt lépésről-lépésre a jó gazda éles látásával szemlélte a népiskolák ügyét. Tiszta helyzetképet nyújt a bécsi iskolákról; előzőleg leírja azokat a forradalmi mozgalmakat, amelyekből meglepő gyorsan kifejeződött a mostani új és méltán modernnek nevezhető osztrák népoktatás. E sorok írója tavaly ősszel, háromhónapos amerikai körútján, amint alkalmá nyílt reá, meglátogatta az újvilág pompás iskoláit s most e könyvet olvasva, meglepetéssel ismeri fel lépten-nyomon, hogy az amerikai iskola mily nagy hatással volt az új osztrák iskolatípusok kialakulására, külső és belső életére. A hasonlatosság magyarázata ez: az osztrák népnevelésügy nagy koncepciójú irányítói ugyanazt a célt akarták elérni iskoláikkal, mint az amerikaiak: a szabad állam számára szabadságszerető, egyben dolgozó, gyakorlatias és jellemes polgárokat nevelni és az egész államélet fundamentumává az erőteljes népiskolát tenni. Az osztrák népiskola: munkaiskola. Ehhez idomul egész berendezése, mely már első tekintetre szakítani látszik az avult hagyományokkal. Szerző mindenre kiterjedő s komolyan mélyrelátó tanulmányát kedves illusztrációkkal tarkítja. A bécsi népiskolák mellett gazdag leírását nyújtja a tanítóképzés reformjának és a valóban irigylésre méltó továbbképző tanfolyamoknak, melyeket a legkiválóbb egyetemi tanárok irányítanak és vezetnek. Amikor szerző iránt teljes elismerésünket fejezzük ki, ugyanakkor elismeréssel kell nyilatkoznunk az egykori szövetségeseink pompás iskolareformjairól, melyektől mi magyarok, sajnos, jócskán lemaradtunk. Nagyon szeretnők, ha dr. Papp Ferenc könyvét minél többen elolvassák: minden valamire érő pedagógusnak meg kellene azzal ismerkedni, hogy gondolataink ébredjenek a magyar népoktatásügy tovább nem odázható reformja tizenkettedik órájában. U. S.

„A sárospataki református főiskola gimnáziumának angol-internátusa“ című kis füzet érkezett hozzánk, mely gazdag illusztrációkkal és leírásokkal nyújt tájékozást a pataki Alma Mater új büszkeségéről, az ország első angol rendszerű középiskolájáról és ahhoz csatolt angol internátusáról. Minden jó református egyháztagot méltán fölthet el nagy és őszinte örömmel az ősi híres főiskolának eme megújodása és meggazdagodása. Amidőn a most kibocsátott ismertető füzetre szíves készséggel felhívjuk olvasóink figyelmét (kérésre bárkinek megküldi

a sárospataki főgimnázium igazgatósága) — ugyanakkor azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy az új iskola vezetőségének gondoskodni kellene arról, hogy egyházi lapjainkban, illetékes egyének által megírt ismertetések jelenjenek meg idejekorán az új iskolatípusról. U. S.

KÜLÖNFÉLÉK

A Dóczy-intézet Volt Iskolatársainak Szövetsége június hó 21-én tartotta évi rendes közgyűlését. Özv. Koncz Aurélné, az intézet igazgatója nemrégiben lemondott elnöki tiszteréről, azonban a Szövetség tagjai körében mozgalom indult meg, hogy vonja vissza lemondását. Tóth Árpádné elnöki megnyitója után Szabó Gusztávné szép beszéddel üdvözölte Koncz Aurélnét, aki a nyomatékos kéréseknek engedve, újra a szövetség élére állt és úgy az ő, mint a Szövetség munkájára Isten áldását kérte. — Koncz Aurélné köszönő szavai után dr. Csobán Endre városi levéltárnok tolmácsolta a Kollégiumi Diákszövetség üdvözlését. A szövetség múlt évi munkájáról dr. Görgey Mártonné, Siposs Mária, dr. Sallay Lajosné számoltak be.

Rövidebb időre Budapestre utazók napi 1.20 pengőért kedvezményes szállást kaphatnak a budapesti Keresztyén Ifjúsági Egyesületi ház vendégszobájában. Budapest, VIII., Horánszky ucca 26. Az igénylés két nappal előre bejelentendő.

A debreceni KIE több tagja július 7-én Amerikába utazik, hogy a KIE világszövetség által ott rendezett konferencián résztvegyen. A delegáció hat hétig marad kint, de ketten kint maradnak négy, illetőleg hat hónapig.

A hajdúböszörményi presbiterium szép bizonyosságát nyújtotta a KIE munka iránt érzett nagyrabecsülésének azáltal, hogy egy központi fekvésű, régebben tanítói lakásul és iskolául használt nagy épületet bocsátott az ottani KIE rendelkezésére, 500 négyszögöl udvarral és a benne levő öt szobával, tanteremmel és melléképületekkel együtt. A böszörményi presbiterium hivatásához méltó cselekedete követendő példa más, hasonlóan tehetős egyházközségeknek is.

Reálgimn. rendes vallás tanár tanuló fiát számára július hónapra teljes ellátást keres erdős vidéken, egészséges lakásban élő, júliusi református lelkész, jegyző, vagy tanító-családnál. Lelkésznél a nyári szünetben helyettesítésre is vállalkozik és esetleg cserére is a következő iskolai évre. Ajánlatot e lap kiadóhivatalába kér.

Három summa cum laude theologiai doktorátus. Folyó hó 20-án a debreceni Tisza István tudományegyetemen summa cum laude fokozattal avatták föl theologiai doktorokká Pongrácz József és Tóth Lajos pápai theologiai akadémiai nyilvános rendes professzorokat és Incze Gábort, ugyanazon főiskola helyettes tanárát. Dr. Pongrácz és dr. Tóth, mint a tudományos lelkészképzés régi érdemes munkásai „Pál apos-

tol Efézusban”, ill. „A páscha eredete és történeti fejlődése” c. nagyértékű tanulmányaik alapján az új theol. doktori szabályzatban a theol. főiskolai tanárookra megadott lehetőség alapján fel is mentettek a szóbeli szigorú vizsgálat alól. Incze Gábor, a magyar theologiai tudományosság egyik legnagyobb ígérete, „A református imádság a XVI. és XVII. században” c. nagyszabású dolgozata alapján tett kitűnő szóbeli vizsgálatot is. A debreceni egyetem igaz örömmel és büszkeséggel fogadta doktorai közé a négyszázados pápai főiskola három kiváló professzorát s ez örömben és büszkeségben bizonyára osztozik vele minden jó magyar református ember. Az Úr áldása sokasodjék meg életükön és munkájukon!

Felvétel internátusba. A karcagi református Nagykun-reálgimnázium 1931 szeptemberében megnyitja 40—50 tanuló részére modern berendezésű internátusát. A város jó vasúti összeköttetéssel az ország bármely részéből könnyen elérhető. A reálgimnázium egyéni nevelésre törekszik. A kötelező német és angol nyelven kívül rendkívüli tárgyként tanulható francia és görögnyelv is. Az internátus tágas lakó-, olvasó-, társalgó- és mosdószobáival, éttermével, fűves udvarával családias otthont nyújt. Havi teljes ellátás 60 P. Felvételre jelentkezés augusztus 1-ig. Prospektust készséggel küld a *Karcagi Református Reálgimnázium Igazgatósága*.

A debreceni református Kollégium internátusába és konviktusába felvételért egyetemi hallgatóknak augusztus 15-ig kell folyamodni a Kollégium igazgatóságához. A kérvény külzetén fel kell tüntetni, hogy a folyamodó az internátusba és a konviktusba, vagy csak az egyikbe való felvételét kéri-e, továbbá azt, hogy az egyetem melyik fakultásán fog tanulni. A kérvényhez melléklendő: 1. az index, első éveseknél az érettségi bizonyítvány, hivatalos másolatban; 2. a szülők családi, vagyoni és társadalmi helyzetéről kiállított újabb keletű helyhatósági bizonyítvány, ha a kérelem kedvezményes helyre vonatkozik; 3. a szülőnek, vagy gyámnak közjegyző, vagy a helyhatóság előtt kiállított nyilatkozata, hogy az internátusi és konviktusi díj megfizetésére kötelezi magát; 4. hatósági orvosi bizonyítvány, hogy a folyamodó fertőző betegségben nem szenved; 5. a folyamodó nevére megcímzett és felbélyegzett postai levelezőlap, válasz céljára. — Évi díjak díjfokozatonként az internátusban: I. 20, II. 60, III. 132., IV. 200 pengő; a konviktusban (reggeli, ebéd, vacsora): I. 36, II. 160, III. 272, IV. 360 pengő. A díjak negyedévenként előre fizetendők. A III. és IV. díjfokozatban havi díjat is lehet fizetni. Havi díj a III. díjhozatban internátusért 16.50 P, konviktusért 32 pengő, a IV. díjhozatban internátusért 25 pengő, konviktusért 40 pengő. A konviktusi havi díj csak azokra a hónapokra fizetendő, amelyekben a konviktus igénybe vétetik. Az internátusi díjat az egész félévre meg kell fizetni, akár két negyedévi, akár négy havi rész-

letben. Kedvezményes díjfizetésben csak olyan protestáns vallású hallgatók részesíthetők, akik a konviktusban étkeznek. Párnát, takarót, lepedőt és mosatást az internátus nem ad. Az egyetemre való felvételért külön kell folyamodni az illető egyetemi kar dékáni hivatalához.

A szentföldre nem mehet, de a dalmát tengerpart ciprusz, olaj, fügefa ligetei egészen a Biblia világát varázsolják mindenki elé, aki résztvesz a KIE dalmáciai tanulmányútján augusztus 1—14. között. Oda Serajevón, visszafelé Spalaton át visz az út, melynek egyharmadrésze tengeri hajóút. Útiköltség, 10 napi teljes ellátás az Adria partján összesen 137 pengő. Jelentkezni lehet 17 pengő és útlevel beküldésével KIE szövetségénél, Budapest, VIII., Horánszky ucca 26., I. 9., július 15-ig.

Világhírű fiúk története és Fiúk a Bibliában lesz a KIE serdülőtáborának bibliaköri és előadás témája. A serdülő táborban résztvehet felekezeti és foglalkozásbeli különbség nélkül minden fiú 12—16 évig bezáróan. Résztvételi díj 13.— pengő. Benntfoglaltatik négy nap étkezés, szállás, Máv. és délivasúti igazolvány ára, jelentkezési díj: Jelentkezni lehet 4 pengő 10 fillér beküldésével július 10-ig. A résztvevő fiúk édesapjukkal együtt jöhetnek. Jelentkezni lehet e címen: Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége, Budapest, VIII., Horánszky u. 26., I. 9.

Pihenjen a KIE üdülőtáborában, Balatonszárszón, július 22 augusztus 3 között. Szabadosságát legjobban így használhatja föl. Ez a legolcsóbb balatoni nyaralás keresztyén légkörben. Résztvehetnek 16 éven felüliek. Napi ellátási díj 2.50 pengő. Kiki addig maradhat, ameddig akar. Érkezés előtt legalább 8 nappal előbb kell jelentkezni 2.10 pengő jelentkezési díj befizetésével. Akik délivasúti igazolványt is kérnek, azok 3.10 pengő jelentkezési díjat küldenek be. Program: 7 ébresztő, 8 reggeli, 8.30—9 csoportos megbeszélés „Revízió” címen. 12.30 ebéd, 6—7 eszmecsere „Aktuális kérdések”, 7 vacsora, utána tábortűz. Egész nap fürdés, strandolás, pihenés, séta, kirándulás. A tábort vezeti: Dobos Károly országos titkár. Jelentkezni lehet a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége címen, Budapest, VIII., Horánszky ucca 26., I. 9.

A magyar kormány elismerése. A KIE világmozgalma a fontosabb kikötőkben külön titkárokat tart a kivándorlók közti munkára. — A Cherbourgban dolgozó KIE titkár munkájáról tudomást szerzett a magyar belügyminiszterium is s ennek munka-támogatására egy 100 kötetes válogatott magyar könyvtárt küldött ki több nyelven kinyomott katalógussal és 12 grammofon lemezt, miket sokszor sirva hallgatnak a csonkaországról és megszállt területekről kivándorló magyarok. Aki szeretne ilyen grammofon lemezt ajándékozni a KIE kikötőmissziójának, adományát juttassa el e célra, vagy a megvásárolt vallásos és hazafias tárgyú grammofon-lemezt juttassa el a Keresztyén If-

júsági Egyesületek Nemzeti Szövetségébe, Budapest, VIII., Horánszky ucca 26., I. 9., ahonnan továbbítják Cherbourgba.

Hivatalos értesítés.

Pályázati hirdetés.

A debreceni református kollégium polgári fiúiskolájának igazgatótanácsi elnöksége pályázatot hirdet egy újonnan szervezett magyartörténelem szakos rendes tanári állásra. Pályázhatnak református vallású, polgári iskolára képesített okleveles tanárok. Előnyben részesülnek azok, akik a polgári iskolában már hosszabb idő óta tanítottak éneket és kézimunkát. A megválasztandó tanár javadalma minden tekintetben azonos a nemállami tanszemélyzet részére megállapított javadalommal. A szabályszerűen felszerelt, s a tiszántúli református egyházkerület elnökségéhez címzett pályázati kérvények 1931 július 20-ig küldendők be a református tanítóképzőintézet igazgatóságának címére. (Debrecen, kollégium.) Az állást folyó év szeptember 1-én kell elfoglalni.

Debrecen, 1931 június 22.

Az igazgatótanács elnöksége.

Pályázat.

A debreceni református Kollégiumnak, a debreceni tudományegyetemmel kapcsolatos tanárképző-internátusában hat kedvezményes helyre pályázat hirdettetik. A tanárképző-internátusi tagság lakás és élelmezés élvezetével jár. Évi ellátási díj legfeljebb 140 P; igazolt szegénység esetében az ellátás ingyenes. A tanárképző-internátusba olyan református vallású kiváló tanulók vétetnek, akik a most végzendő tanévben tesznek érettségi vizsgálatot. A sajátkezűleg írt folyamodványok a tanárképzőintézet gondnokságához intézendők és folyó évi augusztus hó 15-ig a református Kollégium igazgatóságához, Debrecenbe küldendők. — A folyamodványhoz mellékelni kell az V., VI., VII. és VIII. osztályról szóló bizonyítványok és az érettségi bizonyítvány hiteles másolatát, születési anyakönyvi kivonatot, a szülők vagyoni állapotáról hatósági bizonyítványt, a tanári pályára alkalmasságról hatósági orvosi bizonyítványt és válasz céljára egy megcímezett levelezőlapot. A folyamodványban jelezni kell a folyamodó atyjának (gyámjának) nevét, polgári állását, lakáscímét, a szaktárgyakat, amelyeket a jelölt választani kíván és azt, hogy mily fokú nyelvismeretei vannak.

Karai Sándor,

ref. kollégiumi igazgató.

TARTALOM: Baráth Imre: A szociáldemokrata párt tagja lehet-e presbiter? — Figyelő: Tövises és virágok. — Közélet: Dr. Kiss Barnabás: Az élet értékeléséről. — Emlékezések; Kósa Béla: Dr. Ferenczy Gyuláról. — Irodalom. — Különfélék. — Hivatalos értesítés: Pályázatok.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATÓTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevé

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormány-díszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő lőtöképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, dísznőölő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1931-1369

Legszebb ajándék!!

Dr. Révész Imre: **Imádkozó magyar** című imakönyve a református közönség számára.

	Pengő
Papírkötés, vörös metszéssel	1·20
Egészvásznon, vörös metszéssel	2·20
Párnázott, díszvásznon, vörösmetszéssel . .	4·50
Párnázott, valódi bőrkötés, aranymetszéssel, tokban	8·40

Konfirmációi ajándékul legalkalmasabb és a magyarországi legnagyobb egyházak által elismerésben részesített és állandóan vásárolt

Dr. Erdős Károly: **Az én vallásom** című

kis könyve, ára —·66

Harmadik, bővített kiadás. Eddig 38,000 példányban forog közkézen.

Legfinomabb celluloid kötésű, új énekeskönyvek, aranydíszítéssel

11—

Legkisebb, új énekeskönyvek, legfinomabb bibliapapíron nyomva, igen finom és rendkívül izléses bőrkötésben

14—

Ezenkívül dísz-zsoltárokban és imakönyvekben óriási választék!

Dr. Halmi János: **Református keresztyén Kis Káté a Heidelbergi Káté alapján.** 1—

Nagy István: **Debreceni konfirmációi Kis Káté** —·20

Dr. Révész Imre: **Öntudatos hit** —·60

Dr. Ferenczy Gyula: **Kálvinista Kis Káté** 1·60

Konfirmációi emléklap, egyszínű nyomás	—·16
” ” kétszínű nyomás	—·12
” ” négyszínű nyomás	—·20

„MÉLIUSZ”
könyv-, zenemű-, papír- és írószerkereskedés
Debrecen, Ferenc József út 26.